

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 337/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ruoan hinnannoususta ja kansalaisten tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 337/2022 vp:

Miten hallitus aikoo tukea kansalaisia kiihtyvässä inflaatiossa,

millä toimilla hallitus aikoo ja pystyy hillitsemään ruoan hinnan nopeaa kasvua,

ovatko veronalennukset, edes väliaikaiset, poissa hallituksen työkalupakista nykyisessä tilanteessa,

miten hallitus aikoo hillitä valtion menoja kasvavien kustannusten myötä ja

aikooko hallitus välttää veronkorotuksia vallitsevassa tilanteessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Polttoaineiden ja ruuan viimeaikaisen hinnannousun taustalla eivät ole veroratkaisut. Valtio voi vaikuttaa hinnasta johtuviin ongelmiin muun maussa verotuksellisin keinoin vain rajallisesti. Veronalennukset kohdistuisivat lähtökohtaisesti suurelle joukolle kotitalouksia ja aiheuttaisivat siten huomattavia kustannuksia julkiselle taloudelle. Myös EU-oikeus rajoittaa veronalennusten toteuttamista.

Hallitus on kuitenkin vastannut tietyillä täsmätoimilla erityisesti energian hintojen nousuun. Toimet painottuvat liikenteeseen ja kohdistuvat kotitalouksiin, ammattiliikenteeseen sekä maatalouden yrittäjiin. Asunnon ja työpaikan välisen matkakuluvähennyksen enimmäismäärää ja kilometrikohtaista matkakuluvähennystä korotetaan väliaikaisesti verovuoden 2022 tuloverotuksessa. Biopolttoaineiden jakeluelvoitetta puolestaan pienennetään määräaikaisesti, minkä odotetaan alentavan kaikkien polttoaineiden hintoja. Kuluttajien tilannetta sähkömarkkinoilla on myös parantanut se, että sähkön siirtohintojen kehitykseen on puututtu. Sähkönsiirtomaksuja voidaan periä asiakkailta vuonna 2022 noin 370 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Lisäksi hallitus antoi suosituksen, että energian (mukaan luettuna sähkön) hinnannoususta aiheutuneet ko-

honneet asumisen kulut otettaisiin huomioon toimeentulotukea myönnettäessä. Myös sairausvakuutuksesta maksettavia matkakorvauksia korotetaan, jotta terveystalouden käyttäminen ei estyisi. Valmistelussa on myös ammattimaiselle kuljetusliikenteelle polttoaineveron palautusjärjestelmä. Nopeampana toimenä hallitus on valmistellut kuljetusalan suoraa tukea kohonneiden polttoainehintojen takia. Lisäksi Finnvera osallistuu kuljetusalan käyttöpääoman rahoitukseen lainoin tai takauksin. Maataloudelle on jo maksettu energiaverojen lisäpalautusta. Lisäksi maatalouden harjoittajia tuetaan alentamalla maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveroä väliäikaisesti.

Sosiaalietuuksia ja tulonsiirtoja kasvatetaan elinkustannusten noustessa. Normaalisti tämä kasvu toteutetaan kerran vuodessa indeksikorjauksena, mutta nyt hintojen noustessa nopeammin on päätetty tehdä ylimääräinen indeksikorjaus, joka astuu voimaan 1.8.2022 (HE 75/2022 vp), jotta tulonsiirtojen ostovoima ei heikkene tilapäisesti nopeasti nousseiden hintojen vuoksi.

Pidemmän aikavälin toimenä hallitus valmistelee tukimallia, jonka tavoitteena on yhtäältä lisätä energiaverojärjestelmän ilmasto-oikeudenmukaisuutta sekä toisaalta vastata polttoaineiden markkinahintojen nousupiikkien kohtuuttomiin sosiaalisiin seurauksiin. Valmistelun tavoitteena on luoda tukimalli, jossa tukea voidaan myöntää kotitalouksille tulo- ja alueperusteisesti.

Valtion menoja hallitaan valtiontalouden kehysjärjestelmällä, jonka tarkoituksena on varmistaa valtiontalouden vastuullinen, pitkäjänteinen ja taloudellista vakautta edistävä menopolitiikka. Kustannusten noustessa menokehys asettaa rajoitteen menojen kasvulle, mahdollistaen samalla kehysten ulkopuolelle jäävien muun muassa suhdanteiden ja rahoitusautomaatiikan mukaisesti muuttuvien menojen vaihtelun. Hallitus pohtii jatkuvasti valtion menojen tarkoituksenmukaisuutta. Valtio on vähentänyt omaa kulutustaan porrastetusti siten, että vuonna 2023 toimintamenoihin kohdistuu yhteensä 151,5 miljoonan euron säästöt. Kokonaisuudessaan valtiontalouteen on tehty 370 miljoonan euron uudelleenkohdennus, josta päätettiin vuosien 2022–2025 ja 2023–2026 julkisen talouden suunnitelmissa.

Hallitus tulee arvioimaan veropäätöksiä syksyn budjettiriihessä.

Helsingissä 7.7.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko